

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
AKADEMINĖS ETIKOS IR PROCEDŪRŲ KONTROLIERIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL 2018 M. LAPKRIČIO 14 D. SKUNDO**

2019 m. balandžio 30 d. Nr. SP-6
Vilnius

Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius (toliau – kontrolierius), vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 17 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. XI-1583 „Dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos įsteigimo ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“, 13 punkto 1 papunkčiu bei išnagrinėjęs Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyboje (toliau – tarnyba) 2018 m. lapkričio 14 d. gautą pareiškėjo skundą dėl galimų akademinės etikos ir procedūrų pažeidimų Šiaulių universitete (toliau – ŠU),

n u s t a t ė:

Lietuvos Respublikos Seimo švietimo ir mokslo komitetas 2018 m. lapkričio 14 d. raštu kreipėsi į kontrolierių ir persiuntė 2018 m. lapkričio 7 d. pareiškėjo skundą. Pareiškėjas skunde nurodė, kad 2018 m. spalio 25 d. buvo patvirtintas ŠU rektoriaus atsistatydinimo prašymas, o 2018 m. spalio 30 d. „įvyko ŠU Tarybos posėdis, kurio metu buvo išrinktas laikinasis rektorius.“ Pareiškėjas skunde pažymėjo, kad ŠU statute nenustatyta laikinojo rektoriaus rinkimų tvarka, ir prašo išnagrinėti „2018 m. spalio 30 d. vykusią ŠU laikinojo rektoriaus rinkimų aplinkybių suderinamumą su <...> ŠU statutu ir kitais teisiniais dokumentais.“

Kontrolierius raštu kreipėsi į ŠU prašydamas pateikti rektoriaus ir laikinojo rektoriaus rinkimo procedūrą reglamentuojančius dokumentus, posėdžio, kurio metu buvo paskirtas asmuo laikinai eiti rektoriaus pareigas, protokolą ir paaiškinti, dėl kokių priežasčių nebuvo skelbtas rektoriaus rinkimo konkursas. ŠU raštu nurodė, kad ŠU Tarybos 2018 m. spalio 30 d. posėdžio metu buvo „skiriamas laikinasis rektorius [ŠU] funkcijoms <...> užtikrinti. <...> Laikinojo rektoriaus skyrimo tvarka nėra reglamentuota atskiruose teisės aktuose, todėl Taryba posėdžio metu aptarė ir patvirtino jo skyrimo tvarką protokolu. Kadangi <...> rektorius turi būti renkamas 5 metų kadencijai, o dėl Šiaulių ir Vilniaus universitetų senatų ir tarybų priimtų sprendimų iki 2019-06-30 reorganizuoti [ŠU] prijungimo prie Vilniaus universiteto būdu [ŠU] neteks juridinio asmens statuso, todėl ir rektoriaus pareigybės būsime Vilniaus universiteto akademiniam padalinyje nebebus <...>. Teisės aktų nuostatas, susijusias su rektoriaus rinkimų paskelbimu, jo rinkimu ir skyrimu, įgyvendinti yra netikslinga ir negalima. Tokios procedūros turėtų trukti gana ilgai, laikantis protingumo, sąžiningumo ir teisingumo principų, o darbo sutartis būtų sudaroma keliems mėnesiams ar, procedūroms užsitęsęs, išvis nesudaroma. Be to, galimiems kandidatams būtų sunku kelti reikalavimus, kada teisinis [ŠU]

reorganizacijos pabaigos terminas yra jau patvirtintas. Be to, jokių teisėtų lūkesčių žadėti galimiems kandidatams po reorganizacijos taip pat negalima.“

Kontrolierius raštu kreipėsi į ŠU prašydamas paaiškinti rektoriaus atsistatydinimo pagrindus, pateikti dokumentą, kuriuo paskirtas asmuo laikinai eiti rektoriaus pareigas, ir nurodyti, ar laikinai rektoriaus pareigas einantis asmuo atitinka rektoriui keliamus pareigybinius reikalavimus. ŠU raštu pateikė prašomus dokumentus ir nurodė, kad „rektorius 2018 m. spalio 22 d. universiteto raštinėje užregistravo prašymą „Dėl atsistatydinimo“. [ŠU] Taryba 2018 m. spalio 25 d. priėmė šį <...> prašymą.“

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 26 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad „Valstybinis universitetas turi turėti <...> vienasmenį valdymo organą – rektorių.“

ŠU statuto, patvirtinto Lietuvos Respublikos Seimo 2010 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. XI-1241 (Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. gruodžio 10 d. nutarimu XII-656 patvirtinta redakcija), III skyriaus „Universiteto struktūra, savivalda ir valdymas“ 48 punkte nurodyta, kad „rektorių viešo konkurso būdu renka, skiria ir atleidžia Taryba.“

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2018 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1204 „Dėl teikimo siūlyti Lietuvos Respublikos Seimui reorganizuoti Šiaulių universitetą prijungimo prie Vilniaus universiteto būdu ir Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Šiaulių universiteto reorganizavimo prijungimo prie Vilniaus universiteto būdu“ projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ teikia Lietuvos Respublikos Seimui siūlymą reorganizuoti Šiaulių universitetą prijungimo prie Vilniaus universiteto būdu. Šio nutarimo priedo „Dėl Šiaulių universiteto reorganizavimo prijungimo prie Vilniaus universiteto būdu“ 1 straipsnyje nutariama „Reorganizuoti nuo 2019 m. liepos 1 d. Šiaulių universitetą prijungimo prie Vilniaus universiteto būdu.“ To paties nutarimo 4 straipsnyje nutariama, kad „Reorganizuojamo Šiaulių universiteto rektorius užtikrina, kad visi veiksmai, susiję su Šiaulių universiteto išregistravimu iš Juridinių asmenų registro, būtų atlikti iki 2019 m. birželio 30 d.“

Lietuvos Respublikos Seimas 2019 m. balandžio 26 d. nutarimu Nr. XIII-2083 „Dėl Šiaulių universiteto prijungimo prie Vilniaus universiteto terminų ir sąlygų“ 1 straipsnyje siūlo „Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateikti su Vilniaus universiteto ir Šiaulių universiteto valdymo organais suderintus atnaujintus Šiaulių universiteto reorganizavimo prijungimo prie Vilniaus universiteto būdu sąlygas ir Šiaulių universiteto reorganizavimo prijungimo prie Vilniaus universiteto būdu planą, kuriuose numatyta reorganizavimo procedūrų pabaigos data – 2020 m. liepos 1 d.“

Pažymėtina, kad Šiaulių universiteto reorganizavimas prijungimo prie Vilniaus universiteto būdu yra atidedamas iki 2020 m. liepos 1 d., todėl Šiaulių universiteto Tarybai rekomenduotina pakartotinai svarstyti laikinai rektoriaus pareigas einančio asmens statusą ir rektoriaus rinkimų konkurso organizavimo klausimus.

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 29 straipsnio 1 dalyje yra nurodyta, kad „Valstybinės aukštosios mokyklos rektorius (direktorius) yra aukštosios mokyklos vienasmenis valdymo organas, veikia jos vardu ir jai atstovauja.“ Šio straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad „Rektorių (direktorių) renka taryba aukštosios mokyklos tarybos nustatyta tvarka.“ To paties straipsnio 5 dalyje pažymėta, kad „Rektorius (direktorius) turi būti nepriekaištingos reputacijos, pedagoginės ir

vadybinės patirties turintis asmuo, kuris turi mokslo arba meno daktaro laipsnį, arba yra pripažintas menininkas. Rektoriui (direktoriui) keliami kvalifikaciniai reikalavimai, ne žemesni kaip šiame straipsnyje nurodyti, nustatomi aukštosios mokyklos statute.“

ŠU statuto, patvirtinto Lietuvos Respublikos Seimo 2010 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. XI-1241 (Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. gruodžio 10 d. nutarimu XII-656 patvirtinta redakcija), III skyriaus „Universiteto struktūra, savivalda ir valdymas“ 44 punkte nurodyta, kad „Rektorius yra Universiteto vienasmenis valdymo organas, veikia jo vardu ir jam atstovauja.“ ŠU statuto 45 punkte nustatyta, kad „Rektoriumi gali būti asmuo, turintis mokslo laipsnį arba esantis pripažintas menininkas, turintis pedagoginės ir vadybinės patirties.“

Iš ŠU pateikto Tarybos 2018 m. spalio 30 d. posėdžio protokolo matyti, kad posėdžio metu buvo svarstomas klausimas „Dėl [ŠU] universiteto laikinojo rektoriaus“. Tarybos posėdyje buvo išsakyta nuomonė, kad atsistatydinus ŠU rektoriui, naujo rektoriaus rinkimų skelbti nėra tikslinga dėl ŠU reorganizacijos. Posėdžio metu buvo pasiūlyti trys kandidatai laikinai eiti ŠU rektoriaus pareigas. Posėdyje nutarta „Laikiniai einančiu [ŠU] rektoriaus pareigas paskirti [vieną iš trijų] iki [ŠU] reorganizacijos pabaigos“.

Iš ŠU administracijos reikalų tarnybos 2019 m. sausio 2 d. rašto Nr. 4 „Dėl informacijos pateikimo apie [laikiniai rektoriaus pareigas eiti paskirtą asmenį]“ matyti, kad laikinai rektoriaus pareigas eiti paskirtas asmuo atitinka Mokslo ir studijų įstatymo 29 straipsnio 5 dalyje rektoriui nustatytus kvalifikacinius reikalavimus.

Atsižvelgiant į tai, kad:

1) Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymas ir ŠU statutas nereglamentuoja asmens skyrimo laikinai eiti rektoriaus pareigas procedūros,

2) 2018 m. spalio 30 d. posėdžio metu Šiaulių universiteto Taryba laikinai eiti rektoriaus pareigas paskyrė asmenį, kuris atitinka rektoriui keliamus reikalavimus, konstatuoti rektoriaus rinkimo procedūrų pažeidimo nėra pagrindo.

Kontrolierius, išanalizavęs ir įvertinęs pateiktą informaciją ir ją patvirtinančius dokumentus bei teisinį reglamentavimą, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 17 straipsnio 11 dalies 10 punktu,

n u s p r e n d ė:

pripažinti skundą nepagrįstu.

Kontrolieriaus sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102, Vilnius) per vieną mėnesį nuo šio sprendimo įteikimo datos.